Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Gemeentelijk Instituut voor Technisch Onderwijs te OVERIJSE

Hoofdstructuur	voltijds secundair onderwijs
Instellingsnummer	33316
Instelling	Gemeentelijk Instituut voor Technisch Onderwijs
Directeur	Marijke BELSACK
Adres	Stationsplein 4 - 3090 OVERIJSE
Telefoon	02-687.84.19
Fax	02-687.96.18
E-mail	directie@gito-overijse.be
Website	http://www.gito-overijse.be
Bestuur van de instelling	Gemeentebestuur van Overijse
Adres	Begijnhof 17 - 3090 OVERIJSE
Scholengemeenschap	SGKSO DRIEKLANK Overijse-Tervuren-Zaventem
Adres	Brusselsesteenweg 6 - 3080 TERVUREN
CLB	Vrij CLB Leuven
Adres	Karel van Lotharingenstraat 5 - 3000 LEUVEN
Dagen van het doorlichtingsbezoek	16-09-2013, 17-09-2013, 18-09-2013, 19-09-2013, 20-09-2013
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	20-09-2013
Datum bespreking verslag met de instelling	23-10-2013
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Elly De Keyser
Teamleden	Eric Suys, Jos Vermijl, Vinciane Vanderheyde
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING **3**

1 SAMENVATTING **5**

2 DOORLICHTINGSFOCUS **7**

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus 7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus 7

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING? **8**

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden? 8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen? 8
3.1.1.1 Frans in de A-stroom en in de B-stroom (leerplannen D/2010/7841/014 en D/2010/7841/018) 8
3.1.1.2 Wiskunde in de eerste graad A-stroom en B-stroom (leerplannen D/2009/7841/003 en D/2011/7841/021) 11
3.1.1.3 Frans in bso tweede graad in de studierichtingen Basismechanica, Hout en Publiciteit en etalage (leerplan D/2010/7841/099) 13
3.1.1.4 Specifiek gedeelte in bso tweede graad in de studierichting Basismechanica (leerplan D/2006/0279/068) 15
3.1.1.5 Hout in bso derde graad in de studierichting Houtbewerking en in bso derde leerjaar van de derde graad in de studierichting Industriële houtbewerking (leerplan D/2012/7841/061 en D/2005/0279/034) 16
3.1.1.6 Wiskunde in tso tweede en de derde graad in de studierichting Elektromechanica (leerplannen D/2002/0279/048 en D/2004/0279/023) 18
3.1.1.7 Elektromechanica in tso derde graad in de studierichting Elektromechanica (leerplan D/2012/7841/045) 20
3.1.1.8 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET) 21
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid'? 22
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden? 23
3.2 Respecteert de school de overige reglementering? 23

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT? **24**

4.1 Leerbegeleiding 24
4.2 Evaluatiepraktijk 26

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL **29**

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL **31**

6.1 Wat doet de school goed? 31
6.2 Wat kan de school verbeteren? 31
6.3 Wat moet de school verbeteren? 31

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN **32**

8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING **32**

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken

(zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
   - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
     Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
     Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
     - het onderwijsaanbod
     - de uitrusting
     - de evaluatiepraktijk
     - de leerbegeleiding.

     De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
   - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid.
   - een selectie van overige regelgeving.

2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
   - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
   - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
   - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
   - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies
De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:
- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot
Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.
Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Het Gemeentelijk Instituut voor Technisch Onderwijs te Overijse, is een kleine Vlaamse secundaire school in de rand van Brussel. Het onderwijsaanbod omvat de A- en de B-stroom en twee onderwijsvormen in de bovenbouw: bso en tso. Het aanbod situeert zich binnen vier studiegebieden: Auto, Decoratieve technieken, Hout en Mechanica-elektriciteit.

De school wordt geleid door een directeur die wordt bijgestaan door een technisch adviseur coördinator. De visie van het beleidsteam is gebaseerd op het pedagogisch project van de school en het schoolbestuur. Ze wil de leerlingen optimale ontwikkelingskansen aanbieden en hen begeleiden in hun groei naar volwassenheid. Vandaag liggen de prioriteiten voor de schoolleiding vooral op het vlak van het organisatorische waardoor ze minder aandacht heeft voor de aansturing, opvolging en bijsturing van de onderwijskundige processen.

Het erkenningsonderzoek werd gevoerd op basis van een representatief deel van het onderwijsaanbod. Daaruit blijkt dat de kwaliteit van de leerplanrealisatie slechts voor enkele structuuronderdelen voldoet: voor Frans en wiskunde in de A-stroom en B-stroom van de eerste graad en voor elektromechanica in de derde graad. Voor de andere erkenningsonderzoeken voldoet de leerplanrealisatie niet. Onvoldoende leerplangerichtheid, zowel in het onderwijsaanbod als in de evaluatiepraktijk, ligt aan de basis van deze tekorten. De betrokken vakgroepen bewaken onvoldoende de kwaliteit van hun curriculum en hanteren te weinig het leerplan als referentiekader. Het engagement van de leraren en de bekommernis om het welbevinden van de leerlingen is nochtans groot.

De school heeft een impliciete visie uitgeschreven voor haar inspanningsverplichting aangaande de vakoverschrijdende eindtermen (VOET). De schoolleiding levert weinig ondersteuning aan de leraren voor de invulling van de VOET-werking. Voor de contexten ‘lichamelijke gezondheid en veiligheid’ en ‘socioculturele samenleving’ worden de meerderheid van de eindtermen met de nodige diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd.

De school heeft veel aandacht voor de socio-emotionele begeleiding. De zorg voor de leerlingen en het creëren van een goed leef- en leerklimaat staan hierbij centraal. De specifieke leerbegeleiding daarentegen is minder goed uitgebouwd. De leerbegeleiding is nog niet gekaderd in een globale visie met duidelijke concrete doelen en afspraken. Met uitzondering van de studierichtingen in de eerste graad zijn preventie en remediëring vooral het initiatief van de vakgroepen en zijn de resultaten leraarafhankelijk.

Op het vlak van evaluatie heeft de school een visie uitgewerkt. De concrete invulling vertrouwt de school toe aan de vakgroepen De leerplandoelstellingen vormen niet altijd het uitgangspunt van de evaluatiepraktijk. De evaluatiegegevens worden nog onvoldoende aangewend om het onderwijsproces bij te sturen. Wanneer de school B- of C-attesten uitreikt, ligt de klemtoon in de motivering vooral op de studieresultaten. Er is onvoldoende verwijzing naar de aanvullende elementen uit het dossier van de leerling. De geformuleerde vakcommentaren bevatten weinig informatie over de aard en de oorzaken van de tekorten. Concrete richtlijnen voor bijsturing van het leerproces ontbreken meestal.

Tijdens de controle van de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de infrastructuur en leermiddelen is vastgesteld dat planningsdocumenten onvolledig en niet transparant zijn. Het gebouw C voldoet niet aan de bewoonbaarheids- en veiligheidseisen. De school heeft nog geen maatregelen getroffen om een aantal werkpunten van externe verslagen aan te pakken.

Het kwaliteitszorgsysteem zit nog in een opbouwfase. De school verzamelt en analyseert een beperkt aantal gegevens over haar werking maar de verworven informatie wordt nog onvoldoende aangewend om de interne kwaliteitszorg verder te ontwikkelen. Binnen de vakgroepen is de reflectie onvoldoende ingeburgerd om het onderwijsproces te bewaken.

De inspectie besluit de doorlichting met een gunstig advies beperkt in de tijd. De school staat voor de uitdaging om de leerplanrealisatie, de evaluatiepraktijk en de leerbegeleiding op school- en op vakkenniveau verder uit te bouwen en te verbeteren. Het inspectieteam vertrouwt op het engagement en de beroepsernst van het schoolteam om de vastgestelde verbeterpunten bij te sturen.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 A	Frans, wiskunde	
Graad 1 B	Frans, wiskunde	
Graad 1 Decoratie - Hout	Frans, wiskunde	
Graad 1 Hout - Metaal	Frans, wiskunde	
Graad 1 Mechanica-elektriciteit	Frans, wiskunde	
Graad 2 BSO Publiciteit en etalage	Frans	
Graad 2 BSO Hout	Frans	
Graad 2 BSO Basismechanica	Frans	specifiek gedeelte
Graad 2 TSO Elektromechanica	wiskunde	
Graad 3 BSO Houtbewerking		specifiek gedeelte
Graad 3 BSO Industriële houtbewerking		specifiek gedeelte
Graad 3 TSO Elektromechanica	wiskunde	elektromechanica

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 Frans in de A-stroom en in de B-stroom (leerplannen D/2010/7841/014 en D/2010/7841/018)

Voldoet

Hoewel het aanbod aan leerplandoelstellingen nipt voldoet, wordt er veel aandacht besteed aan het verwerven van communicatievaardigheid. De evaluatie van de kenniscomponent, de luister-, lees- en, in de A-stroom ook de gespreksvaardigheid laat toe om het bereik van de leerplandoelstellingen na te gaan. De vakgroep werkt aan een meer representatieve evaluatie van de leerplandoelstellingen voor de andere vaardigheden. De meerderheid van de leerlingen haalt voldoende resultaten. De uitrusting voldoet.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De meerderheid van de leerlingen haalt voldoende resultaten zowel in de A-stroom als in de B-stroom.

De kennis wordt grondig opgebouwd in betekenisvolle contexten. De woordvelden en grammaticale inhouden (ET 35) vereist door het leerplan, komen aan bod. Leerlingen worden aangezet tot het reflecteren over de taal in levensechte gebruikssituaties (ET36). Tijdens de lessen worden de nieuwe woordenschat en grammatica frequent geoefend in mondelinge functionele communicatiecontexten. De sterke samenhang tussen het leren van kennis en vaardigheden werkt motiverend voor de leerlingen.

Globaal beschouwd staat de verwerving van de communicatievaardigheid centraal in beide stromen. Hierbij vormt het leerboek sterk het uitgangspunt van de onderwezen leerinhouden en werkt men nog te weinig systematisch vanuit de leerplandoelstellingen. Als gevolg hiervan vertoont het aanbod aan leerplandoelen nog een aantal hiaten.

In de A-stroom worden alle leerplandoelen voor leesvaardigheid aangeboden en geoefend op het gevraagde niveau (tekstkenmerken en verwerkingsniveau). Het luistervaardigheidsonderricht wordt ondersteund door het consequent gebruik van de doeltaal tijdens de lessen. Het vertoont echter te weinig variatie in tekstsoorten: narratieve en artistiek-literaire teksten komen te weinig aan bod. Voor beide leerplancomponenten gaat er niet genoeg aandacht naar het herkennen van de tekststructuur en de samenhang (ET 5 en 10). Leerlingen oefenen de gespreksvaardigheid frequent. Ze vertonen spreekdurf en plezier in het leren. De eindtermen 25 en 26 worden evenwel weinig gericht onderwezen. De meeste leerplandoelen voor spreekvaardigheid komen aan bod. Volgende hiaten doen zich evenwel nog voor: het navertellen van een gebeurtenis of verhaal (ET 16), het geven van een spontane mening (ET 17), het bondig weergeven van een verwerkte tekst (ET 20) en het geven van een presentatie (ET 22). De schrijfvaardigheid krijgt aandacht bij het leren van grammatica en vocabularium. De specifieke taaltaken uit de leerplandoelen worden echter beperkt ingeoefend. Het opstellen van een tekst op basis van sleutelwoorden (ET 29), het schrijven van een bericht (ET30) en het hanteren van beleefdheidsconventies (E 32) komen niet of niet genoeg aan bod.

In de B-stroom worden alle doelen voor luister- en leesvaardigheid aangeboden en geoefend op het gevraagde niveau (tekstkenmerken en verwerkingsniveau). Het luistervaardigheidsonderricht vertoont voldoende variatie in tekstsoorten. Het wordt ook ondersteund door het consequent gebruik van de doeltaal tijdens de lessen. De leesvaardigheidstraining vertoont een gebrek aan narratieve teksten. Leerlingen oefenen de gespreksvaardigheid frequent. Ze vertonen spreekdurf. Het aanbod aan leerplandoelen voor spreekvaardigheid vertoont te veel hiaten. De eindtermen 15 (een tekst bondig weergeven), 16 (iets of iemand beschrijven) en 17 (gebruik maken van elementaire omgangsvormen), worden niet behandeld. De schrijfvaardigheid wordt geoefend bij het leren van de grammatica en het vocabularium. De specifieke taaltaken uit de leerplandoelen worden te beperkt geoefend. De eindtermen 23 (inlichtingen verstrekken op formulier) en 24 (een tekst samenstellen aan de hand van vaste frasen en standaarduitdrukkingen) komen onvoldoende aan bod.

In beide stromen blijven de strategieën met betrekking tot de vijf taalvaardigheden veeleer impliciet. Leerlingen leren te weinig met naslagwerken om te gaan. De vakattitudes krijgen enige aandacht maar leerlingen zijn zich niet genoeg bewust van hun belang bij het taalleren.

Leerlingen verwerven interculturele competentie via de thema's en illustraties die voorkomen in het leerboek. Het is een gemiste kans dat er niet wordt gewerkt met audiovisueel materiaal om de cultuur in de klas te brengen.

De vakgroep besteedt weinig aandacht aan de verticale samenhang binnen het curriculum.

Onderwijsorganisatie
Samenstelling klasgroepen
Organisatie curriculum

De onderwijsorganisatie ondersteunt deels de leerplanrealisatie. De kleine lesgroepen zijn bevorderlijk voor de participatie van de leerlingen. De school biedt voldoende lesuren aan om het bereik van de doelen mogelijk te maken. In de A-stroom zijn de lesuren goed verdeeld over de lesweek en lesdag. De inroostering van de twee lesuren is echter voor het tweede leerjaar van de B-stroom niet bevorderlijk voor de leerplanrealisatie omdat ze hetzij het laatste lesuur vallen, hetzij op dezelfde dag in de namiddag zijn gepland.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De verschillende leerplancomponenten worden in de A-stroom regelmatig en, globaal genomen, evenwichtig geëvalueerd. De kennistoetsing gebeurt grondig. De evaluatie laat toe om het bereik van de doelen voor luister-, lees-, en gespreksvaardigheid in te schatten. De vraagstelling is hier afgestemd op het verwachte beheersingsniveau. Voor de luistervaardigheid is de toetsing evenwel eenzijdig gericht op informatieve en prescriptieve teksten.

De evaluatie is onvoldoende representatief voor de leerplandoelen voor spreek- en schrijfvaardigheid. Te veel leerplandoelen worden niet beoordeeld. De taaltaken die wel beoordeeld worden behelzen het vereiste beheersingsniveau voor schrijfvaardigheid maar niet voor spreekvaardigheid, waar het structurerend niveau niet aan bod komt.

In de B-stroom is de evaluatie van de receptieve vaardigheden voldoende leerplangericht, hoewel niet alle tekstsoorten aan bod komen. Voor schrijf-, spreek- en gespreksvaardigheid is de evaluatie niet representatief voor de leerplandoelen.

De transparantie van de evaluatie is voor verbetering vatbaar in beide stromen.

De verdeelsleutel 40%-60% voor dagelijks werk en examens is gekend door de leerlingen en de ouders. Voor het vak Frans weten de leerlingen wat ze moeten kennen en kunnen voor de toetsen en de examens, maar ze worden weinig geïnformeerd over de verdeling van de punten over de verschillende leerplancomponenten. De vakgroep heeft geen afspraak gemaakt over het aandeel van elk van de vaardigheden in de beoordeling. Men wil de verdeelsleutel 40% - 60% hanteren voor het verrekenen van de resultaten voor kennis en vaardigheden. Bij proefwerken wordt deze afspraak consequent toegepast. Voor het dagelijks werk komt er echter te veel gewicht te liggen op de kenniscomponent, wat niet strookt met het leerplan. In de B-stroom wordt de gespreksvaardigheid bovendien niet beoordeeld voor het dagelijks werk. Er zijn evenwel goede initiatieven voor het beoordelen van de spreek-, gespreks- (enkel A-stroom) en schrijfvaardigheid op basis van scorewijzers met criteria, die doorgaans ook gecommuniceerd worden aan de leerlingen. Dit ondersteunt de objectiviteit van de evaluatie en ook het formatieve karakter ervan.

Rapporteringspraktijk
Leerondersteunend
Transparantie

Leerlingen en ouders krijgen wekelijks informatie over de prestaties van de leerlingen via de agenda. Aanvullend is er ook een cijfer voor Frans op de rapporten (8 x per jaar). Dit cijfer heeft slechts een beperkte informatiewaarde rond het bereik van de leerplandoelen, aangezien er geen onderscheid wordt gemaakt tussen de prestaties voor de verschillende leerplancomponenten en de rapportcommentaren dit ook niet weergeven. De rapportcommentaren zijn vooral vaststellend en aanmoedigend. Ze bevatten geen aanwijzingen over de effecten van de voorbije remediëring of de te ondernemen remediëring. Ouders kunnen evenwel steeds terecht op oudercontacten om bijkomende informatie te krijgen.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Er wordt gewerkt in een stimulerende sfeer. De meeste lessen zijn interactief hoewel vaak leraargestuurd.

Er is aandacht voor reguleringsvaardigheden (studietips, agenda als planningsdocument, …). Bij toetsen reflecteert de leerling over zijn prestaties. Kennistoetsen geven frequent aanleiding tot het leren uit fouten. Bij vaardigheidstoetsen is dit voor verbetering vatbaar. Er is beperkt aandacht voor het leren zelfstandig leren. Hiervoor is ook geen leerlijn ontwikkeld over de graden heen.

De remediëring steunt te weinig op een planmatige aanpak en is te vrijblijvend. Leerlingen kunnen steeds op ondersteuning rekenen maar worden te weinig aangesproken indien ze zelf hun leerproces niet voldoende in handen nemen. De remediëringsinitiatieven worden niet geregistreerd. Hierdoor kan het effect ervan ook moeilijker opgevolgd worden of aangewend bij de klassenraden. Van leraren wordt verwacht dat ze op klassenraden mondeling informatie aanreiken over de remediëringsinitiatieven.

Voor leerlingen met leerstoornissen is er aandacht voor differentiatie bij de evaluatie. Notities van leerlingen zijn meestal correct en verzorgd. Ze worden nagekeken door de leraren.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De infrastructuur en uitrusting voldoen. Een aantal lokalen zijn uitgerust met projectiemogelijkheden. Klasgroepen kunnen ook beschikken over computerlokalen en een openleercentrum. Er zijn voldoende woordenboeken. De vakgroep beschikt over een bibliotheek met stripverhalen en films en bezit ook voldoende aanvullend didactisch materiaal. De lokalen vertonen enige decoratie met verwijzing naar de Franstalige leefwereld en cultuur.

ICT wordt nog weinig gebruikt om de lessen visueel te ondersteunen, voor remediëring en om via beelden de cultuur in de klas te brengen.

Deskundigheidsbevordering
Beginsituatieanalyse
Vorming
Overleg

De vakgroepwerking verloopt vooral informeel. De afspraken betreffen hoofdzakelijk de keuze van leerboeken en organisatorische kwesties. Er zijn nog groeikansen om de vakwerking aan te wenden als hefboom voor kwaliteitsverbetering onder andere in verband met de leerplangerichtheid van het aanbod en de evaluatie en de horizontale en verticale samenhang. De leerlingenresultaten worden weinig aangewend om de effecten van het onderwijs te evalueren. De laatste twee schooljaren werden er weinig vakgerichte nascholingen gevolgd.

3.1.1.2 Wiskunde in de eerste graad A-stroom en B-stroom (leerplannen D/2009/7841/003 en D/2011/7841/021)

Voldoet

De leerplanrealisatie voor wiskunde is volledig, evenwichtig en verloopt met voldoende diepgang. De evaluatie is transparant, evenwichtig, volledig en met een aanvaardbaar beheersingsniveau. De uitrusting voldoet. De meerderheid van de leerlingen haalt voldoende resultaten.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Het bereikte niveau is goed. In de meeste klassen schommelen het gemiddelde en de mediaan van de resultaten rond dezelfde waarde. De spreiding van de resultaten is klein. Soms zijn er in de A-stroom enkele uitschieters naar beneden. De resultaten voor wiskunde sluiten aan met de resultaten van de andere vakken en liggen soms vele procentpunten hoger. Dit toont aan dat de vakgroep voldoende interesse kan ontwikkelen voor wiskunde bij de leerlingen. Dit vertaalt zich in een positief leerrendement.

In de A-stroom worden de eindtermen en de leerplandoelstellingen van het graadleerplan in voldoende mate gerealiseerd. De vakgroep beantwoordt in de lessen aan de verwachtingen van het leerplan in verband met de tijdsbesteding aan de verschillende clusters van doelstellingen: basisniveau en elementair niveau samen voor minimum 70 %.

In de B-stroom worden de ontwikkelingsdoelen en de leerplandoelstellingen van het graadleerplan in voldoende mate gerealiseerd. De onderwijspraktijk volgt de visie van het leerplan om jongeren voldoende wiskundig weerbaar te maken om goed te kunnen functioneren in de maatschappij. Men benut de flexibiliteit die het leerplan voorziet om te differentiëren en de leerlingen stapsgewijs te leren om zelfstandig te handelen. Met deze aanpak speelt de vakgroep in op de soms erg verschillende beginsituatie van de betrokken leerlingen en wordt hun welbevinden centraal gesteld zoals geëist in het leerplan.

De vakdeskundigheid, het professioneel engagement tot het vak en de materiële ondersteuning vanuit het beleid hebben een positieve invloed op de leerplanrealisatie en het leerrendement. De inhouden van de planningsdocumenten lopen parallel met de inhouden van de overeenkomstige leerplannen en fungeren als kwalitatieve werkinstrumenten om de leerplanrealisatie te bewaken.

De leerplannen verwachten dat naast kennis gewerkt wordt aan de ontwikkeling van vaardigheden en attitudes. De inlossing van deze verwachting staat onder druk omdat de klemtoon overwegend ligt op de ontwikkeling van kennis en rekenvaardigheden. De andere vakgebonden vaardigheden (denk- en

redeneervaardigheid, probleemoplossende vaardigheden, wiskundige taalvaardigheden) komen minder uitdrukkelijk aan bod. Aanvullend is de vakgroep zoekende om de vakgerichte attitudes met meer rendement na te streven.

De algemene eindterm in verband met ICT (ET 7) en de ICT-verwachtingen in de leerplannen worden vlot gerealiseerd op lerarenniveau. Er zijn goede aanzetten om de ICT-verwachtingen in de eindtermen, de ontwikkelingsdoelen en de leerplannen in te lossen op leerlingenniveau.
Horizontale samenhang wordt ingevuld door relaties en verbanden te leggen tussen leerinhouden en vaardigheden van algemene vakken en technische vakken.

De taalsteun wordt gerealiseerd door de aandacht voor het eigen taalgebruik, de aandacht voor de instructietaal en de vakspecifieke woordenschat en de positieve feedback op het taalgebruik van de leerlingen. De ontwikkeling van de communicatievaardigheden van de leerlingen krijgt voldoende aandacht.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De materiële uitrusting beantwoordt aan de vereisten van het leerplan. De school heeft ervoor gezorgd dat elke wiskundeleraar gebruik kan maken van minstens één computer met een degelijk projectiesysteem. Algebra- en meetkundesoftware is geïnstalleerd. De vakgroep werkt met een bordboek. Klasgroepen kunnen ook beschikken over computerlokalen en een openleercentrum.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatiepraktijk bevat overwegend positieve kenmerken. De congruentie tussen de leerplandoelen en de evaluatie is zeer goed. Er wordt in de evaluatie rekening gehouden met het profiel van de klasgroep. De vraagstelling is duidelijk en de normering voldoet. Deze elementen tonen aan dat de evaluatie evenwichtig, volledig en transparant is.

De vakgroep beantwoordt in de A-stroom aan de verwachtingen van het leerplan in verband met het aandeel van de verschillende clusters van doelstellingen in de evaluatie: basisniveau en elementair niveau samen voor minimum 70 %. Om te voldoen aan de verantwoordingsplicht noteert men bij de opgaven de moeilijkheidsgraad: basis, elementair, verdieping.

De examens worden in de B-stroom in overleg opgesteld en bevatten een transparante puntenverdeling en verbetersleutels.

Er zijn positieve aanzetten om vakgerichte attitudes bij de leerlingen te ontwikkelen en te evalueren. De implementatie van leerprocesgerichte evaluatievormen is veeleer sporadisch. De wijze waarop in de rapporten wordt gecommuniceerd rond het beheersen van kennis, vaardigheden en attitudes is voorbeeldig.

Om de eigen onderwijskwaliteit te toetsen en de leerlingen te enthousiasmeren voor wiskunde neemt de school deel aan externe evaluatiemomenten. De resultaten van de recente peiling over de eindtermen wiskunde in de A-stroom en de B-stroom en voor het leergebied wiskunde in het basisonderwijs hebben echter nog geen aanleiding gegeven tot een discussie over de eigen onderwijskwaliteit of over gewenste veranderingen.

Leerbegeleiding
Preventief

De leerkrachten nemen hun verantwoordelijk op in de eerstelijnszorg en pakken op deskundige wijze de studieproblemen voor hun vak aan. De zorgbreedte van

Curatief

de leraren uit zich positief in inhaallessen of het geven van extra taken voor instromers of leerlingen met leerachterstand. Voor leer- en ontwikkelingsstoornissen nemen de leraren de passende maatregelen.
De communicatie is overwegend stimulerend versus sturend en gericht op inzet versus prestatie. Er is continue aandacht voor het ontwikkelen van een goede studiehouding bij de leerlingen en het met elkaar leren werken.
In de loop van het schooljaar onderneemt de vakgroep verschillende acties om de eindtermen leren leren vorm en inhoud te geven.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

Kenmerkend voor de vakgroep wiskunde in de eerste graad is de overlegcultuur, de leerbereidheid en de integratie van activerende werkvormen. Men krijgt voldoende kansen om zich op alle domeinen te professionaliseren, zowel via interne als externe nascholing. Tijdens de twee schooljaren voorafgaand aan de doorlichting hebben de leraren uit de vakgroep vakgerichte en algemeen pedagogische nascholingen gevolgd.

3.1.1.3 Frans in bso tweede graad in de studierichtingen Basismechanica, Hout en Publiciteit en etalage (leerplan D/2010/7841/099)

Voldoet niet

De vaardigheidsdoelen worden te beperkt geoefend. De evaluatie is niet voldoende representatief voor de leerplandoelen.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Voor de meerderheid van de leerlingen voldoen de resultaten. In de studierichting Hout komen er evenwel veel onvoldoendes voor tijdens het schooljaar. De jaarresultaten hebben een beperkte informatiewaarde voor het studiepeil van de leerlingen aangezien ze niet gebaseerd zijn op een valide evaluatie.

De kennis van grammatica, woordenschat en socio-culturele leerinhouden wordt onderwezen in functionele communicatieve contexten. Er is aandacht voor de samenhang tussen het leren van kennis en van vaardigheden. Doordat er echter veel tijd wordt gespendeerd aan het kennisonderricht krijgen de leerlingen veeleer weinig kansen om de vaardigheden in te oefenen. De meeste taaltaken voor de vier vaardigheden worden evenwel behandeld. Bij lees- en luistervaardigheid komen vooral informatieve teksten aan bod. Prescriptieve teksten worden minder frequent behandeld. Ter uitbreiding van het aanbod voor luistervaardigheid worden er ook liedjes en films gebruikt. Men wendt echter niet voldoende systematisch het Frans als instructie- en communicatietaal aan tijdens de lessen. Zo worden er opportuniteiten gemist om de luistervaardigheid te oefenen. De gespreks- en vooral de schrijfvaardigheidstraining krijgen een beperkte invulling. Leerlingen leren vooral schrijven bij het oefenen van grammaticale kennis en woordenschat.

De lees-en luister-, spreek- en schrijfstrategieën krijgen enige aandacht via de verwerkingsopdrachten in het leerboek. Het onderwijs ervan blijft echter vaak nog te impliciet. Leerlingen leren niet genoeg om naslagwerken te gebruiken. Er is expliciete aandacht voor de vakattitude vervat in de eindterm 18, maar minder voor de andere.

De vakgroep besteedt weinig aandacht aan de verticale samenhang binnen het curriculum.

Onderwijsorganisatie
Samenstelling klasgroepen

De onderwijsorganisatie ondersteunt de leerplanrealisatie onvoldoende. De

Organisatie curriculum

school heeft ervoor gekozen om één uur Frans in het curriculum op te nemen. Ze waakt er niet genoeg over dat er voldoende uren Frans worden gegeven om de leerplannen te kunnen realiseren. Er is te veel lesuitval die niet wordt gecompenseerd. Bovendien werd vorig schooljaar het uur Frans op het laatste lesuur van de dag ingeroosterd voor het eerste leerjaar van de tweede graad, wat nadelig is voor het leerrendement.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

In het bso wordt een systeem van gespreide evaluatie aangewend. De kenniscomponent wordt grondig geëvalueerd. De evaluatie van de taalvaardigheden is echter niet voldoende representatief voor de leerplandoelen omdat er te weinig evaluatiemomenten zijn en de evaluatie niet genoeg wordt gepland vanuit de leerplandoelen. Bij luistervaardigheid komen er geen prescriptieve teksten (ET 1 en 2) aan bod. Bij schrijfvaardigheid evalueert men het invullen van formulieren niet (ET 11). De eindterm standaarduitdrukkingen en beleefdheidsconventies gebruiken (ET7) wordt niet beoordeeld. De geëvalueerde taaltaken voor receptieve vaardigheden vertonen evenwel het door het leerplan gevraagde verwerkingsniveau. Voor de productieve vaardigheden is het gevraagde beheersingsniveau veeleer laag. Van de vakattitudes wordt de eindterm 18 beoordeeld.

De transparantie van de evaluatiepraktijk is voor verbetering vatbaar. Leerlingen weten wat van hen wordt verwacht dankzij de afsprakennota en de leerstofoverzichten. De toetsen bevatten een puntenverdeling in de marge. De vakgroep heeft echter geen afspraken gemaakt over het gewicht toegekend aan de verschillende leerplancomponenten.

Rapporteringspraktijk
Leerondersteunend
Transparantie

Ouders worden op de hoogte gehouden van de leerresultaten doordat de toetscijfers worden opgenomen in de agenda's. Het synthetische rapportcijfer geeft echter weinig informatie over het bereik van de leerplandoelen voor de verschillende leerplancomponenten. De rapporten bevatten aanmoedigende commentaren maar weinig duiding van de tekorten of voorstellen tot remediëring.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Het profiel van de leerlingen noopt tot een voortdurende evenwichtsoefening tussen het realiseren van de leerplannen en het inspelen op de aanwezige studie- en socio-emotionele problematiek. Een aantal preventieve maatregelen ondersteunen hun leerproces. De sfeer in de lessen is constructief. Er is voldoende interactie in de lessen en werkvormen worden afgewisseld. Er worden afspraken gemaakt en studietips aangereikt. De lay-out van toetsen is verzorgd. Er is aandacht voor adaptief onderwijs. Stimulerende compenserende, relativerende, remediërende en dispenserende maatregelen (Sticordi-maatregelen) worden opgevolgd. Voor sterkere leerlingen wordt voorzien in differentiatie tijdens de lessen.

Er is aandacht voor remediëring. Toetsen en examens geven aanleiding tot feedback en worden formatief aangewend. Leerlingen kunnen steeds terecht bij de vakleraar voor extra ondersteuning. De remediëring is vooral gericht op de kenniscomponent en te weinig op de vaardigheden. De effecten van de remediëring worden globaal opgevolgd via de klassenraden.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De infrastructuur en uitrusting voldoen. Een aantal lokalen zijn uitgerust met projectiemogelijkheden. Klasgroepen kunnen ook beschikken over computerlokalen en een openleercentrum. Er zijn voldoende woordenboeken. De vakgroep beschikt over een bibliotheek met stripverhalen en films en bezit ook voldoende aanvullend didactisch materiaal. De lokalen vertonen enige

decoratie met verwijzing naar de Franstalige leefwereld en cultuur.

Leerlingen gebruiken het internet om informatie te verwerven en verwerken. Er worden ook clips en films geprojecteerd. Dit heeft een motiverend effect. ICT wordt echter nog weinig aangewend om de lessen visueel te ondersteunen en voor remediëring.

Deskundigheidsbevordering
Beginsituatieanalyse
Vorming
Overleg

De vakgroepwerking verloopt vooral informeel. De afspraken betreffen hoofdzakelijk de keuze van leerboeken en organisatorische kwesties. Er zijn nog groeikansen om de vakwerking aan te wenden als hefboom voor kwaliteitsverbetering onder andere in verband met de leerplangerichtheid van het aanbod en de evaluatie en de horizontale en verticale samenhang. De leerlingenresultaten worden weinig aangewend om de effecten van het onderwijs te evalueren. De laatste twee schooljaren werden er weinig vakgerichte nascholingen gevolgd.

3.1.1.4 Specifiek gedeelte in bso tweede graad in de studierichting Basismechanica (leerplan D/2006/0279/068)

Voldoet niet

De leerplandoelstellingen worden in onvoldoende mate aangeboden en gerealiseerd. De evaluatie is te weinig afgestemd op het curriculum.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Naast de algemene technische en praktische vorming in verband met basismechanica kiest de school met betrekking tot de gedifferentieerde vorming voor de cluster auto, gericht op haar onderwijsaanbod in de bovenbouw.

Hoewel het leerplan een geïntegreerde aanpak voorop stelt, kiest de school voor het aanbieden van afzonderlijke vakken, wat de optimale implementatie van het leerplanconcept hypothekeert. Zij hanteert hiervoor interne pedagogische vakbenamingen en stemt haar lesopdrachten, leerlingenevaluatie en rapportering daarop af: TV toegepaste mechanica, TV technologie mechanica, TV technologie auto, TV technisch tekenen mechanica, TV lassen, PV praktijk mechanica, PV montage en demontage en PV praktijk lassen-constructie.

De doelstellingen met betrekking tot het vormgeven door het bewerken van plaat en profielmateriaal, door lassen en solderen en door het verspanen van materiaal worden nagenoeg volledig en evenwichtig aangeboden. Zij worden met voldoende diepgang gerealiseerd. Wat het technisch tekenen betreft, evolueert men vanuit schetsen, over 2D-CAD naar 3D-CAD. De leerlingen maken gepast gebruik van conventionele en computergestuurde werktuigmachines.

Het aanbod van de leerplandoelstellingendoelen en leerinhouden rond het vormgeven door het installeren van energiekringen (sanitair, centrale verwarming, pneumatisch, hydraulisch, elektrisch) ontbreekt.

De montage- en demontageopdrachten zijn in hoofdzaak gericht op de context auto. De school kan echter niet aantonen dat de leerlingen de vaardigheden voor het uitvoeren van praktijkopdrachten met betrekking tot de cluster auto hebben verworven. Dat blijkt uit een gebrek aan goed gestructureerde opdrachten ondersteund door voldoende leerlingendocumenten.

Door zowel de technische als de praktische vakken toe te vertrouwen aan dezelfde leraar wordt de noodzakelijke samenhang tussen de theoretische onderbouwing en de praktische uitvoering gestimuleerd. Toch kiezen de leraren

slechts sporadisch voor een vakoverstijgende, projectmatige aanpak.

Bijna alle leerlingen slagen voor het vak. Gezien de aard van de evaluatie, geven de uitslagen echter absoluut geen correct beeld van de capaciteiten van de leerlingen en de mate waarin ze alle leerplandoelstellingen beheersen.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De leerlingenevaluatie gebeurt niet gelijkgericht. Ze is te weinig afgestemd op de leerplandoelen en op het geïntegreerd leerplanconcept wat strookt met het onvolledig aanbod. In de praktijkvakken gaat de aandacht vooral naar het product. Evaluatie van het leerproces en van de vakgebonden attitudes komt slechts sporadisch voor. Het beheersingsniveau van de competenties en de leervorderingen kunnen moeilijk worden vastgesteld. Het is eveneens niet duidelijk of de leraren de evaluatiegegevens gebruiken voor het bijsturen van hun pedagogisch-didactisch handelen.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De studierichting beschikt over leslokalen en werkplaatsen die uitgerust zijn met voldoende leermiddelen. Een deel van de gebouwen is aan renovatie toe.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De leerbegeleiding op de werkvloer is doeltreffend. Er heerst een rustige en taakgerichte sfeer. Indien noodzakelijk maken de leraren tijd voor differentiatie, individuele begeleiding en remediëring, zonder echter de genomen initiatieven systematisch te registreren en de effecten te meten. Een deel van het cursusmateriaal dient beter te worden gestructureerd. De integratie van ICT in de vakken is leraargebonden.

Deskundigheidsbevordering

De schoolleiding stuurt de vakgroep aan maar volgt de werking, vooral met betrekking tot het bewaken van de leerplanrealisatie, niet systematisch op. Er wordt meestal informeel overlegd. De agenda van de formele vakvergaderingen is in hoofdzaak bepaald door organisatorische en materiële elementen van het onderwijsproces. Pedagogisch-didactische aspecten maken zelden deel uit van dit overleg. Het volgen van nascholingen is vooral vakgericht.

3.1.1.5 Hout in bso derde graad in de studierichting Houtbewerking en in bso derde leerjaar van de derde graad in de studierichting Industriële houtbewerking (leerplan D/2012/7841/061 en D/2005/0279/034)

Voldoet niet

Het profiel van de structuuronderdelen en de visie van de leerplannen worden onvoldoende bewaakt, zodat essentiële leerplandoelstellingen niet worden gerealiseerd. De evaluatiepraktijk is niet gebaseerd op duidelijke criteria en is nauwelijks afgestemd op de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De leerplanrealisatie vertoont hiaten en is onvoldoende afgestemd op het geïntegreerd concept. De ondersteunende rol van theorie bij de praktische uitvoeringen wordt onvoldoende bewaakt door het te nauwgezet volgen van de leerinhouden van een leerboek of cursus. De opdrachten kaderen niet binnen het technologisch proces, dat wordt gekenmerkt door een duidelijke opdrachtomschrijving, het opdoen van relevante kennis, de voorbereiding en het realiseren. Niet alle realisaties zijn volwaardige uitvoeringen, waardoor de leerlingen de affiniteit met de realiteit dreigen te verliezen. De stage wordt niet aangewend om de tekorten voor het bereiken van de leerplandoelstellingen per leerling aan te vullen. De stageactiviteitenlijst, gezamenlijk opgesteld door de stagebegeleider en de stagementor, ontbreekt.

In de derde graad Houtbewerking situeert het knelpunt zich vooral in het

onevenwichtig aanbieden van de leerplandoelstellingen. Sommige zijn te diepgaand uitgewerkt, terwijl andere slechts een theoretische invulling krijgen of helemaal niet behandeld worden. Zo biedt de school de doelstellingen met betrekking tot mechanische en sanitaire begrippen niet aan. Binnen de module 'elektrische begrippen en toestellen' ligt de nadruk op een theoretische benadering van de leerinhouden. De buitenschrijnwerkoefeningen en dakconstructies zijn niet uitgewerkt in functie van laagenergie- of passiefprojecten. De leerplandoelstellingen met betrekking tot kunststijlen hebben geen raakvlak met de voorbereidende studie van de projecten. De school kan niet aantonen dat de meeste basiscompetenties van de beroepsprofielen 'bnnenschrijnwerker', 'buitenschrijnwerker', 'meubelmaker' en 'daktimmerman' per individuele leerling zijn bereikt.

Het leerplan van het derde leerjaar van de derde graad Industriële houtbewerking wordt te oppervlakkig geïmplementeerd. Het essentiële verschil tussen dit specialisatiejaar en de derde graad Houtbewerking is zowel in de praktijkoefeningen als in het aangereikte cursusmateriaal nauwelijks merkbaar. De meeste opdrachten vertrekken onvoldoende vanuit planning en organisatie gelinkt aan industriële processen. De leerlingen worden te weinig aangezet om kwaliteitsverbeteringen te formuleren en om uitvoerings- en afwerkingsvarianten te overwegen. De invulling van de geïntegreerde proef (GIP) is onvoldoende representatief voor dit specialisatiejaar. Doorgaans ontbreekt een duidelijke opdrachtomschrijving om de geïntegreerde proef van de leerlingen richting te geven.

De leerlingenresultaten voldoen maar zijn gebaseerd op een onvolledig onderwijsaanbod en een niet valide evaluatie. Hierdoor geven ze geen correcte informatie over de bereikte leerplandoelstellingen per leerling.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De school opteert voor permanente evaluatie. De hiaten in het aanbod worden weerspiegeld in de evaluatiepraktijk.
De evaluatie van de meer theoretische leerinhouden is over het algemeen sterk reproductief, vooral gericht op kennis en soms onvoldoende afgestemd op de te bereiken leerplandoelstellingen.
De evaluatie van de praktijkoefeningen geeft een onvoldoende duidelijk beeld van de bereikte leerplandoelstellingen door elke leerling. Het is voor de leerling niet duidelijk welke criteria gehanteerd worden bij het beoordelen van de praktijkopdracht. Tijdens de stage ligt de nadruk te sterk op het evalueren van attitudes. De eigenlijke activiteiten en in het bijzonder de beroepsvaardigheden worden niet geëvalueerd. Bijgevolg gaat de evaluatie in onvoldoende mate na in hoeverre de leerplandoelstellingen worden bereikt. De school voorziet in zowel proces- als productevaluatie bij de geïntegreerde proef, maar evaluatiecriteria ontbreken.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

Voor de realisatie van de leerplandoelstellingen zijn de minimale materiële vereisten ter beschikking. De school beschikt over een degelijk machinepark. Het vaklokaal mist de uitstraling van een krachtige leeromgeving en is niet ingericht om de leerplandoelen van mechanica en elektriciteit aanschouwelijk te brengen. De mogelijkheden om ICT-vaardigheden aan te leren zijn aanwezig.
Leerlingen verwerven de attitude met betrekking tot veilig werken onvoldoende.
Voor CNC-sturingen beschikt de afdeling over een didactische machine om basisinzichten van deze technologie aan te reiken. Het bereik van deze machine is echter te klein om realistische uitvoeringen te bewerken. De CNC-machine is al een tijdje buiten dienst zodat deze leerplandoelen in het specialisatiejaar

uitsluitend theoretisch worden aangebracht.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De leerlingen worden begeleid door vakbekwame leraren. Momenteel beschikken de leerlingen over door de leraren ontwikkeld cursusmateriaal en maken ze gebruik van een leerboek. Het cursusmateriaal is aangepast aan het beheersingsniveau van de opleiding, maar mist enige structuur. De mix van zelfgemaakte delen met kopieën uit leerboeken biedt geen overzichtelijk geheel ter ondersteuning van het leren van leerlingen. Het technologisch proces is in de structuur niet terug te vinden. Taalfouten in cursusmateriaal, taken en toetsen worden niet verbeterd.

Op het vlak van de preventieve leerbegeleiding worden aspecten van het leren leren onvoldoende systematisch geïntegreerd. Leerstrategieën en stappenplannen worden niet aangewend ter ondersteuning van het onderwijsleerproces. De leraren besteden weinig aandacht aan het geven van feedback op taken en toetsen.
Tijdens de praktijkmomenten krijgen leerlingen doorgaans sterke individuele begeleiding zodat ze bijna continu en vrijwel onmiddellijk geremedieerd worden.

Deskundigheidsbevordering

Hoewel de vakleraren regelmatig samen overleggen ligt de nadruk vooral op organisatorische thema's en veel minder op de aanpak van de leerplandoelstellingen. Het gebruik van activerende werkvormen en de afstemming van de evaluatiepraktijk op de leerplandoelen moeten nog geïmplementeerd worden. De vakgroepwerking vormt dan ook nog geen reële hefboom voor kwaliteitsverbetering. Er werd de voorbije jaren weinig nascholing gevolgd. Deskundigheidsbevordering dringt zich echter op met het oog op het afstemmen van de leerlingenevaluatie op de leerplandoelstellingen.

3.1.1.6 Wiskunde in tso tweede en de derde graad in de studierichting Elektromechanica (leerplannen D/2002/0279/048 en D/2004/0279/023)

Voldoet niet

Het aanbod aan leerplandoelstellingen is onvolledig in beide graden en onevenwichtig in de derde graad. Omwille van hiaten in de leerplanrealisatie is de evaluatie in beide graden onvolledig en beperkt valide. De evaluatie is onvoldoende transparant in beide graden en beperkt evenwichtig in de derde graad.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De evaluatieresultaten zijn vrij normaal verdeeld, met soms uitschieters zowel naar boven als naar beneden. De jaarresultaten hebben een beperkte informatiewaarde voor het studiepeil van de leerlingen aangezien ze niet gebaseerd zijn op een valide evaluatie.

In de tweede en de derde graad tso in de studierichting Elektromechanica worden niet alle leerplandoelstellingen behandeld. De school kiest ervoor om in de beide graden het maximaal aantal lesuren in te richten conform de voorstellen in het leerplan. De hiaten in de leerplanrealisatie worden in beide graden veroorzaakt door een onvoldoende leerplangerichtheid, het onvoldoende flexibel afstemmen van de jaarplanning op de totale schoolwerking en de onvoldoende regulering van het onderwijsproces (planning, doelgerichtheid).

In de tweede graad organiseert de school vijf wekelijkse lestijden. De leerplandoelen rond de algemene sinusfunctie (F27 t.e.m. F34), de complexe getallen (G39 t.e.m. G46) en de vectoren (M21 t.e.m. M23) worden niet gerealiseerd. In II, 1 wordt beduidend meer tijd besteed aan de behandeling van de leerplandoelen dan voorgesteld in het leerplan. De extra geïnvesteerde tijd gaat vooral naar het oplossen van extra oefeningen met een stijgende

moeilijkheidsgraad. Hierdoor komt de behandeling van de opgesomde leerplandoelen niet aan bod en wordt er minder aandacht besteed aan de ontwikkeling van de vakgerichte vaardigheden en vakgerichte attitudes (ET 1 t.e.m. 11).

Vorig schooljaar organiseerde de school in de derde graad drie wekelijkse lestijden, aangevuld met één lestijd in het complementair gedeelte. Vanaf dit schooljaar biedt de school twee lestijden aan in het complementair gedeelte in III, 1. De eindtermen rond statistiek (ET 14, ET 15, ET 16, ET 17) en de basisdoelstellingen in verband met mathematiseren (MA1, MA2, MA3, MA4, MA5) worden niet gerealiseerd. Dit heeft ook een negatieve impact op de behandeling van de eindtermen leren leren rond 'problemen oplossen'.

Het opvoedingsproject van de school en het beleidsplan rond evaluatie verwachten dat de vakgroep inzet op competentieontwikkeling. Ook de leerplannen verwachten dat naast kennis gewerkt wordt aan de ontwikkeling van vaardigheden en attitudes. De inlossing van deze verwachtingen staat onder druk omdat de klemtoon overwegend ligt op de ontwikkeling van rekenvaardigheden. De ontwikkeling van de andere vakgebonden vaardigheden (denk- en redeneervaardigheid, probleemoplossende vaardigheden, taalvaardigheden) zijn onvoldoende afgestemd op de verwachtingen in het leerplan. Dit zet een rem op een vlotte transfer van de verworven kennis en vaardigheden naar andere vakdisciplines, naar het volgende leerjaar of naar het vervolgonderwijs.

De algemene eindterm in verband met ICT (ET 7) en de ICT-verwachtingen in de leerplannen worden in voldoende mate gerealiseerd op leraarniveau. Op leerlingenniveau ligt de klemtoon vooral op het gebruik van de grafische rekenmachine. Het digitaal platform wordt op administratief vlak benut. De inschakeling in het onderwijsleerproces is in ontwikkeling.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De school beantwoordt aan de eisen in de leerplannen rond de materiële uitrusting om de doelstellingen te realiseren. De school heeft ervoor gezorgd dat elke wiskundeleraar gebruik kan maken van minstens één computer met een degelijk projectiesysteem. Algebra- en meetkundesoftware is geïnstalleerd. De vakgroep werkt in sommige leerjaren met een bordboek. Klasgroepen kunnen ook beschikken over computerlokalen en een openleercentrum.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

mwille van hiaten in de leerplanrealisatie is de evaluatie onvoldoende representatief voor de leerplandoelen.

In de derde graad werkt de vakgroep bijna uitsluitend met aangekondigde toetsen. Met deze aanpak wil men bij de leerlingen een grotere zelfstandigheid ontwikkelen. Maar de methodiek helt veeleer over naar het opvangen van de soms ontbrekende studiemotivatie of studieregelmaat en de daaruit voortvloeiende hiaten in de beheersing van de leerstof. Dit systeem creëert voor de leerlingen valkuilen betreffende het bijhouden van de leerstof.

De leerlingen krijgen productfeedback, maar weinig of geen procesfeedback. Men hanteert overwegend een testcultuur en integreert zelden elementen van een evaluatiecultuur, hoewel de eindtermen en de leerplannen naast kennis en vaardigheden ook vakgebonden attitudes benadrukken (ET1 t.e.m. ET7). De studiemotivatie en het doorzettingsvermogen worden hierdoor onvoldoende geprikkeld.

De proefwerken hebben een moeilijkheidsgraad die overeenkomt met de verwachtingen in de leerplannen. De afstemming van de vragen op het profiel van de studierichting is veeleer matig. Een transparante puntenverdeling ontbreekt.

Examenreeksen worden in de tweede graad hergebruikt. Hierdoor komt de betrouwbaarheid van de evaluatie in het gedrang.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De leerlingen worden met veel zorg als persoon benaderd. De zorgbreedte uit zich positief in bijwerklessen, inhaallessen of het geven van extra taken voor instromers of leerlingen met leerachterstand. Eventuele leerstoornissen worden aangepakt met passende maatregelen.

De klemtoon ligt vooral op het doceren waardoor activerende werkvormen weinig kansen krijgen. Hierdoor wordt er onvoldoende gewerkt aan de eindtermen leren leren rond 'regulering van het leerproces'. In het cursusmateriaal laat men kansen liggen om aandacht te hebben voor de vakgerichte vaardigheden en attitudes. Dit vertaalt zich bijvoorbeeld in onnauwkeurige of slordige constructies en notaties en het ontbreken van structuur in het noteren van oplossingen.

De klemtoon ligt overwegend op de oplossing van relatief veel oefeningen uit het leerboek en in minder mate op het inoefenen en verwoorden van de nodige denkpatronen of heuristieken. Hierdoor blijft de basisleerstof niet altijd even vlot beklijven.

De aandacht voor het Nederlands als instructietaal en het verwoorden van de oplossingsstrategieën in de lessen is minimaal.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

Tijdens de twee schooljaren voorafgaand aan de doorlichting werd geen vakgerichte en algemeen pedagogische nascholingen gevolgd. Er is vorig schooljaar bezoek geweest van de pedagogische begeleiding.

3.1.1.7 Elektromechanica in tso derde graad in de studierichting Elektromechanica (leerplan D/2012/7841/045)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate aangeboden en gerealiseerd. De evaluatie is afgestemd op het curriculum. De materiële uitrusting voldoet. Alle leerlingen halen voldoende resultaten.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Alhoewel het leerplan een geïntegreerde aanpak voorop stelt, kiest de school voor het aanbieden van afzonderlijke vakken. Zij hanteert daarvoor interne pedagogische vakbenamingen en stemt haar lesopdrachten, leerlingenevaluatie en rapportering daarop af: TV toegepaste mechanica, TV sterkteleer, TV technisch tekenen mechanica, TV elektriciteit, TV automatisatie en TV nieuwe technologieën.

Nagenoeg alle leerplandoelstellingen met betrekking tot de theoretische kennis en de praktische vaardigheden worden in voldoende mate en evenwichtig gespreid aangeboden en gerealiseerd. Het studiepeil volstaat. De leerdoelen met betrekking tot het onderzoeken van fysische wetmatigheden, besluiten trekken en deze wetenschappelijk onderbouwen worden slechts matig ondersteund door voldoende, door de leerlingen zelfstandig uitgevoerde labo-oefeningen met bijhorende rapportering in degelijke verslagen.

De samenhang tussen de kenniselementen en de te verwerven vaardigheden is niet optimaal. Daartoe ontbreken nog duidelijk ontwikkelde leerlijnen.
Op een enkel geval na zijn de opdrachten voor de geïntegreerde proef representatief voor de studierichting. De praktische uitvoering van de geïntegreerde proef vormt een voorbeeld van goede praktijk.

De keuze van de stagegevers en de stageopdrachten is in een aantal gevallen weinig relevant voor het profiel van de studierichting. Daardoor biedt de stage soms weinig meerwaarde voor de vorming. Een stageactiviteitenlijst als bijlage bij de stageovereeenkomsten ontbreekt.

Alle leerlingen halen voldoende resultaten. Dit wijst op een globaal voldoende bereiken van de leerplandoelen door alle leerlingen.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

Voor het theoretische deel van het curriculum is de evaluatiepraktijk in voldoende mate afgestemd op het leerplan. Toch ligt de nadruk soms op loutere kenniselementen, los van vakgerelateerde contexten. Bij het evalueren van praktische opdrachten komen zowel product als proces aan bod, maar is er weinig aandacht voor gerichte evaluatie van vakgebonden attitudes. Persoonsgebonden en vakgebonden attitudes worden vermengd. De leervorderingen van de individuele leerlingen worden niet in kaart gebracht.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De school beschikt in de betreffende studierichting over de minimaal vereiste uitrusting en leermiddelen om het leerplan volledig en met de vereiste diepgang te realiseren. Het labo in blok B is aan renovatie toe.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De individuele begeleiding van de leerlingen voldoet en de leraren streven naar het aanbrengen van de gepaste arbeidsattitudes. De communicatie verloopt vlot. Activerende werkvormen worden zelden aangewend. De effecten van de aangeboden differentiatie en/of remediëring wordt niet transparant aangetoond. De integratie van ICT krijgt een uiteenlopende, leraargebonden invulling.
Het cursusmateriaal is door de mix van kopieën, delen van handboeken en door de leraren zelf ontwikkeld materiaal, soms weinig overzichtelijk.

Deskundigheidsbevordering

De schoolleiding stuurt de vakgroep aan maar volgt de werking, vooral met betrekking tot het bewaken van de leerplanrealisatie, niet systematisch op. Er wordt meestal informeel overlegd. De agenda van de formele vakvergaderingen is in hoofdzaak bepaald door organisatorische en materiële elementen van het onderwijsproces. Pedagogisch-didactische aspecten maken zelden deel uit van dit overleg. Het volgen van nascholingen is vooral vakgericht.

3.1.1.8 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Beleid
Doelgerichtheid

De visie en planning voldoen nipt. Er zijn nog hiaten wat betreft de gerichtheid op alle VOET en alle leerlingengroepen. De school heeft een impliciete visie op VOET die vooral gebaseerd is op het willen aanbieden van een brede vorming. De VOET-medewerkers hebben een systeem uitgewerkt om bij elk project de nagestreefde eindtermen uit de context(en), stam of leren leren te formuleren volgens de inhoud van het project. De inhoudelijke bijdrage van de bestaande projecten en vakken aan de VOET is in kaart gebracht. De projecten worden door de projectgroepen educatief aangepakt waarbij individuele leerlingen of de

klassen leerinhouden verwerven in verband met het behandelde thema. De school beschikt niet over een strategie om een kwaliteitstoets te maken over de afstemming van de projecten op de eindtermen. Het ontbreken van structurele of organisatorische maatregelen in de klas, de school en de omgeving zetten de continuïteit van de VOET-werking onder druk.

Beleid
Ondersteuning

De school levert weinig organisatorische inspanningen om het nastreven van de VOET te ondersteunen. De organisatie en coördinatie van de VOET-werking zijn in handen van verschillende projectgroepen, waarvan een aantal al vele jaren verankerd zitten in de schoolwerking. De meeste leraren zijn betrokken bij de uitwerking van minstens één project, waardoor er een vrij breed draagvlak is. Er wordt gecommuniceerd via personeelsvergaderingen. De leraren hebben ondersteuning gekregen van de pedagogische begeleiding.

Beleid
Doeltreffendheid

Er worden elementen van de VOET-werking geëvalueerd, maar dit gebeurt niet systematisch en leidt slechts uitzonderlijk tot bijsturingen. Aandacht voor evaluatie van het organisatorische, het vakinhoudelijke, het vakoverstijgende en het rendement is minimaal.

Beleid
Ontwikkeling

Er zijn een aantal professionaliseringsinitiatieven, maar de breedte en effectiviteit ervan zijn beperkt. Het schoolteam werd grondig geïnformeerd over de nieuwe VOET en ondersteund bij het uitwerken van een efficiënte registratieprocedure. Voor een aantal specifieke domeinen wordt nascholing gevolgd door een beperkt aantal personeelsleden, maar deze professionalisering kadert nog niet in een groter geheel.

Uitvoering
Socioculturele samenleving

De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. Er zijn voor alle klassen projecten waarmee gericht wordt gewerkt aan de meeste eindtermen. De natuurlijke biotoop van een aantal vakken heeft tot gevolg dat het in meerdere of mindere mate bijdraagt tot deze eindtermen.

Uitvoering
Lichamelijke gezondheid en veiligheid

De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. Deze context is als geheel een belangrijke pijler van het pedagogisch project. Uit het voorgelegde materiaal kan worden afgeleid dat de activiteiten een bijdrage leveren tot de inspanningsverplichting voor de aangeduide VOET. De school streeft deze eindtermen expliciet na vanuit een meerderheid van vakken en via een aantal extramurale activiteiten die door de betrokken projectgroep worden georganiseerd. De projectgroep bewaakt de samenhang tussen alles wat vakgebonden of vakoverstijgend gebeurt.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid'?

Op basis van het onderzoek ter plaatse en de analyse van de beschikbare documenten blijken een aantal tekorten die aantonen dat het dynamisch risicobeheersingssysteem dient geoptimaliseerd te worden.

Wat de organisatie betreft zijn de planningsdocumenten onvolledig en niet transparant bij het vermelden van acties ten gevolge van opmerkingen uit externe keuringen en controles en uit de voorhanden zijnde risicoanalyses. Ook de noodzakelijke financiële middelen voor de uitvoering worden niet vermeld.

Het gebouw C voldoet niet aan de bewoonbaarheids- en veiligheidseisen en voorziet niet in de noodzakelijke comfortvoorwaarden. Dit gebouw zou in de nabije toekomst gerenoveerd worden, maar deze intentie is niet opgenomen in de planningsdocumenten. Een gedeelte van gebouw B is aan enige renovatie toe.

Er is valgevaar ten gevolge van een aantal beschadigde trapneuzen. Een deel van de speelplaats is in slechte staat. Men heeft de intentie om, na de werken aan gebouw C, deze oppervlakte opnieuw aan te leggen. Er is nog geen gevolg gegeven aan een aantal opmerkingen uit het keuringsverslag van de laagspanningsinstallatie. Een evacuatieweg over een plat dak is onvoldoende veilig. Deze weg zou na de renovatiewerken aan blok C niet meer gebruikt worden.

In de werkplaats hout is de attitude om veilig te werken in onvoldoende mate aanwezig. Ongevallen worden geregistreerd en opgevolgd. Kleine EHBO-interventies worden echter niet bijgehouden.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 111 en 112)	ja
• de bijdrageregeling en afwijkingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• het evaluatiestelsel met inbegrip van de remediëringsmaatregelen	ja
• de verhaalmogelijkheden tegen eindbeslissingen van klassenraden over leerlingen	ja
• studie-, orde en tuchtreglement waarbij het studiereglement de grote krachtlijnen van de organisatie van de studies bevat	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen (codex so, art. 111, §3)	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 t.e.m. 110/27)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/4)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 254, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van verworven bekwaamheid correct? (codex so, art. 115, tweede alinea en 252, §1, b)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van lesbijwoning correct? (codex so, art. 115, derde alinea en 252, §2)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid

De school kadert haar algemene visie op zorg binnen het pedagogisch project, dat het realiseren van optimale ontplooiingskansen voor alle leerlingen vooropstelt zowel op het vlak van de socio-emotionele ontwikkeling als voor het verwerven van competenties in de gekozen studierichting. De school wil hierbij een persoonlijke aanpak garanderen vanuit respect voor de eigenheid van elke leerling. Globaal heerst er een leerlinggerichte sfeer op de school en is men bekommerd om het welbevinden van de leerlingen. Leerlingen voelen zich dan ook welkom op school en zijn tevreden over de familiale sfeer. De socio-emotionele begeleiding wordt ondersteund door een aantal preventieve initiatieven. Bij problemen wordt er op een systematische manier naar oplossingen gezocht. De school slaagt er echter niet voldoende in om haar ambitie op het vlak van leerbegeleiding waar te maken. Dit komt vooral doordat de aanpak niet planmatig is. De visie werd niet geoperationaliseerd in concrete doelen, acties en vooropgestelde verwachtingen binnen een duidelijk tijdpad. Vorig schooljaar werd in de kader van het GOK-beleid het thema taalvaardigheid toegevoegd aan het thema diversiteit met als bedoeling het talenbeleid uit te bouwen. Ook hier blijkt dat het schoolteam moeilijkheden ondervindt om planmatig te werken. Het ontbreekt bovendien aan uitgeschreven procedures. De bestaande initiatieven kaderen niet in een schoolbreed beleid waarbij de leerbegeleiding voldoende is afgestemd op de noden van de leerlingen. Vakgroepen worden bovendien te weinig aangestuurd en opgevolgd om op vakniveau de leerbegeleiding te concretiseren. De consequentie is dan ook dat de leerbegeleiding erg ad hoc verloopt en een sterk leraargebonden invulling kent. Deze situatie is verontrustend gezien het hoge aantal C-attesten in het beroepsvoorbereidend leerjaar en in de tweede en derde graad BSO en het hoge aantal B-attesten in de tweede graad TSO. De directie is zich evenwel bewust van de uitdagingen en heeft recentelijk een aantal initiatieven genomen om de leerbegeleiding uit te bouwen.

Ondersteuning

De school voorziet in twee halftijdse opdrachten voor een leerlingenbegeleider en beschikt over een cel leerlingenbegeleiding die op regelmatige basis samenkomt. Hoewel hun opdracht gericht is op alle aspecten van de leerlingenbegeleiding wordt er in de realiteit de meeste tijd besteed aan de socio-emotionele begeleiding. De drie leden van het GOK-team nemen aspecten van het talenbeleid voor hun rekening. Er wordt verwacht dat vakleraren en klastitularissen de eerstelijnszorg op zich nemen. Personeelsleden met een specifieke opdracht hebben geen geïndividualiseerde functiebeschrijving. Afspraken over de taakinvulling worden mondeling gemaakt. Voor de GOK-uren leidt dit tot een gebrek aan een resultaatsgericht aanpak.

Het schoolreglement bevat algemene informatie over het verloop van de leerbegeleiding. Voor schoolinterne communicatie met het schoolteam zijn er een beperkt aantal concrete mondelinge afspraken. Het gebrek aan duidelijk uitgeschreven procedures legt een hypotheek op de gezamenlijke doelgerichtheid.

De school besteedt aandacht aan diagnosestelling voor de instromende leerlingen via het gebruik van de BaSO-fiche, het intakegesprek en de observatie door de vakleraren. De doelstelling hierbij is vooral om na te gaan of leerlingen correct werden georiënteerd en of ze leerstoornissen hebben. Het is onduidelijk of de vaststellingen ook aanleiding geven tot gerichte remediëringsacties. Leerlingen met leerstoornissen genieten wel sticordimaatregelen, maar er bestaan geen geïndividualiseerde handelingsplannen voor. Hierdoor krijgt de toepassing van de maatregelen een te vrijblijvend karakter en worden ze in de vakken wisselend in praktijk gebracht.

In het kader van de preventieve leerbegeleiding zijn er een beperkt aantal initiatieven op schoolniveau. In het algemeen tracht men het lessenrooster evenwichtig op de te bouwen. Het is positief dat leerlingen terecht kunnen in de avondstudie om onder begeleiding te studeren en dat er tijdens de examens een begeleide namiddagstudie is, waar ze werken op basis van herhalingsvragen. Binnen het vak sociale vaardigheden wordt in de eerste graad het leren leren opgenomen. Recentelijk heeft de directie ook aan de vakgroepen opgedragen om werkafspraken te maken en om voor hun vak studietips te geven. De school heeft evenwel nog geen leerlijn uitgewerkt voor het leren leren en voor de ontwikkeling naar een grotere mate van zelfstandig leren van de eerste graad naar de derde graad toe. Er is ook nog geen schoolbreed talenbeleid ontwikkeld.

Op een aantal uitzonderingen na is de preventieve leerbegeleiding op het uitvoeringsniveau in de meeste vakken te weinig uitgebouwd. De vakgroepen maken niet genoeg afspraken over de leerbegeleiding en het ontwikkelen van leervaardigheid bij leerlingen. Het ontbreekt aan stappenplannen en de aandacht voor leerstrategieën, zelfregulering en probleemoplossend werken is te beperkt. Het taalgericht zaakvakonderwijs heeft weinig ingang gevonden in de lespraktijk. In de meeste doorgelichte vakken is het cursusmateriaal te weinig gestructureerd, wat een belemmering vormt voor het leerproces van de leerlingen. Notities van leerling worden leraarafhankelijk nagekeken en bevatten soms nog fouten. De agenda's worden in de eerste graad wel goed gebruikt als planningsdocumenten maar niet in de tweede en derde graad. Voor een aantal praktijkvakken genieten de leerlingen evenwel in het algemeen een goede begeleiding, gebaseerd op een taakgerichte en gedifferentieerde aanpak. Ook de geïntegreerde proef wordt planmatig begeleid. Het leerklimaat in de school is verder in het algemeen stimulerend.

De school stelt de vakleraar verantwoordelijk voor de vakgebonden remediëring. Uit de doorlichting blijkt dat de meeste leraren bereid zijn om leerlingen via inhaallessen en extra taken te ondersteunen. De remediëring heeft in vele gevallen echter nog een te vrijblijvend karakter, waardoor leerlingen niet ingaan op het remediëringsaanbod. Voor de studiebegeleiding wordt nog weinig met individuele begeleidingsplannen gewerkt.

De school heeft vorig schooljaar een nieuw elektronisch leerlingvolgsysteem in gebruik genomen. Dit instrument wordt in toenemende mate aangewend om de specifieke noden, de schoolloopbaan, de socio-emotionele ontwikkeling en het gedrag van leerlingen in kaart te brengen en voor consultatie beschikbaar te maken. De notulen van de klassenraden bevatten ook informatie over de studieresultaten en duiden de oorzaken van tekorten. Het ontbreekt echter aan informatie over initiatieven die de school heeft ondernomen om de leerling te remediëren en aan constructieve commentaar over de talenten van de

leerlingen. Een meer systematische registratie van de remediëring zou de efficiëntie van de klassenraden verhogen en toelaten om voor bepaalde leerlingen korter op de bal te spelen. Het in kaart brengen van de talenten van leerlingen kan de school helpen bij een proactieve leerlingenoriëntering. Het leerlingenvolgsysteem wordt nog te weinig aangewend om de motiveringen van de B- en C-attesten te onderbouwen

Ouders worden ook nog onvoldoende planmatig betrokken bij de leervorderingen van hun kinderen. Ze krijgen wel de resultaten van hun kinderen via de agenda en via de rapporten. Ze worden echter niet genoeg geïnformeerd over de mate waarin de leerling de eindtermen heeft gehaald en over de initiatieven die de school heeft genomen met betrekking tot de individuele studiebegeleiding. Oudercontacten vangen deels deze lacunes op maar er zijn heel wat ouders die niet komen.

Doeltreffendheid Het systematisch bewaken van de doeltreffendheid van de leerbegeleiding is voor de school een aandachtspunt. Het ontbreken van operationele en meetbare doelen verhindert een betrouwbare effectmeting.

Ontwikkeling De schoolleiding staat open voor de verwachtingen van de overheid inzake leerbegeleiding en faciliteert de deelname aan nascholingen. Er wordt echter op dit moment te weinig proactief gehandeld om de deskundigheid van alle personeelsleden inzake leerbegeleiding te verhogen. Recentelijk zijn er enkele aanzetten tot het verstrekken van informatie over leerstoornissen.

4.2 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid De school heeft een visietekst waarin de uitgangspunten voor haar evaluatiebeleid aan bod komen. Een kernteam heeft de visietekst vertaald in een beleidsplan voor de periode 2011-2013 met doelstellingen op beleidsniveau, lerarenniveau en leerlingenniveau. In haar beleidsplan heeft de school voor het schooljaar 2013-2014 het thema evaluatievormen opgenomen.

De schoolleiding hecht in haar beleidsplan veel belang aan het inhoudelijk afstemmen van de evaluatie op de leerplandoelstellingen. Toch wordt in sommige vakken de evaluatiepraktijk onvoldoende gekoppeld aan de eindtermen en aan de verwachtingen in de leerplannen. In haar schoolspecifieke visie streeft de school naar een transparant evaluatiebeleid met aandacht voor kennis, vaardigheden en attitudes. Het is echter niet in alle vakken duidelijk waarop de scores gebaseerd zijn. Bovendien is het aandeel van kennis, vaardigheden en attitudes in de evaluatie zelden transparant.

Over het algemeen verloopt de evaluatie op een klassieke wijze. In de toetsen en de examens is de evaluatie overwegend kennis- en productgericht, met uitzondering van een aantal praktijkvakken en enkele vakken in de eerste graad. De school is gericht op een toetscultuur waarbij de evaluatiegegevens nog niet altijd worden aangewend om het onderwijsleerproces bij te sturen. Dit wordt versterkt door de verhouding dagelijks werk / examens. Het aandeel van het dagelijks werk in het puntentotaal is te beperkt om de leerprocesgerichte aspecten van de evaluatie te ondersteunen. De inspanningen die leerlingen leveren tijdens het schooljaar worden door deze verhouding weinig gehonoreerd. Deze aanpak spoort niet met de aanbevelingen rond competentiegericht leren en evalueren in de leerplannen.

De evaluatie wordt bijgestuurd met passende maatregelen voor leerlingen met leerstoornissen in een aantal vakken.

In de eindjaren van het bso en het tso hecht de school veel belang aan de geïntegreerde proef (GIP), de stages en de stageverslagen. De GIP wordt beoordeeld door de leraren die de betrokken vakken onderwijzen en door externe deskundigen. Op de rapporten worden in het tso de resultaten van de stages gevoegd bij de resultaten van de GIP. Deze aanpak botst met het statuut van de GIP zoals vermeld in art.5 §2 van het organisatiebesluit van 2002 en het aandeel van de GIP bij de deliberatie. In het bso worden de richtlijnen rond de evaluatie van de GIP niet in alle richtingen toegepast.

De schoolleiding gaat ervan uit dat evaluatie deel uitmaakt van het leerproces en stuurt aan op het geven van feedback rond kennis, vaardigheden en attitudes. De rapporten dagelijks werk en de eindrapporten zijn helder, maar de commentaren zijn overwegend vaststellend en in mindere mate remediërend geformuleerd. De school heeft dit schooljaar in de eerste graad een experiment gestart om de vakattitudes op een meer transparante en gelijkgerichte wijze te evalueren en erover te rapporteren. Op de rapporten wordt een totaalcijfer gegeven voor de algemene vakken, voor de technische vakken en voor de praktische vakken.

Voor de delibererende klassenraad zijn er algemene organisatorische richtlijnen. In de motivering van de attesten ligt de klemtoon vooral op de studieresultaten. Er is onvoldoende een verwijzing naar de aanvullende elementen uit het dossier van de leerling: de studiehouding, de GIP indien van toepassing, de resultaten van de begeleidende klassenraad, het medisch dossier en de onderwijshistoriek van de leerling.

Ondersteuning

Het organisatorische en praktische kader voor de evaluatiepraktijk is samen met enkele algemene richtlijnen opgenomen in het schoolreglement. De school communiceert concrete afspraken via personeelsvergaderingen. Het schoolbeleid zet soms evaluatie op de agenda van de personeelsvergadering of vakvergaderingen.

Er is echter weinig inhoudelijke ondersteuning van de vakgroepen om een leerplangerichte evaluatie te ontwikkelen. Voor de noodzakelijke leerplanstudie en interpretatie worden geen kaders aangereikt of professionalisering in verband met evaluatievormen voorzien.

Doeltreffendheid

De schoolleiding legt de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de evaluatie hoofdzakelijk bij de vakgroepen. In de vakken blijft de evaluatie overwegend kennisgericht. Deze aanpak strookt niet met het praktijkgerichte profiel van de school en de gevraagde aandacht voor vaardigheden en attitudes in de eindtermen en leerplannen. Hierdoor komt de representativiteit en validiteit van de evaluatie in het gedrang. In lijn met het profiel van de school worden aanzetten gegeven tot de evaluatie van competenties in de derde graad bij de uitwerking van de geïntegreerde proef.

Toetsing van de evaluatiepraktijk aan de leerplandoelen en de aanbevelingen in de leerplannen gebeurt niet systematisch, hoogstens situationeel of steekproefsgewijs naar aanleiding van opvallende studieresultaten of opmerkingen of klachten van leerlingen en ouders.

De school houdt de attesteringsgegevens en minimaal de doorstroming van de leerlingen bij. Maar ze analyseert deze gegevens niet in het teken van zelfevaluatie van de onderwijs- en evaluatiepraktijk.

Een kernteam heeft enkele bevragingen gedaan om het beleidsplan rond evaluatie vorm en inhoud te geven en bij te sturen. Via de leerlingenraad worden leerlingen geïnformeerd en bevraagd over de examenregeling en het evaluatiesysteem.

Ontwikkeling Professionalisering op het vlak van evaluatiepraktijk is minimaal en bleef tot nog toe vooral leraarafhankelijk. Er werden daaromtrent de voorbije twee schooljaren geen initiatieven genomen op schoolniveau.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap De school wordt geleid door een directeur die recentelijk (september 2012) is aangetreden. Als eindverantwoordelijke wordt zij bijgestaan door een technisch adviseur coördinator. Het leiderschap is vooral gericht op het uitbouwen van het schoolbeleid, de dagelijkse aansturing van de schoolorganisatie en het personeel en het uitbouwen van efficiënte communicatiekanalen. Het directieteam is makkelijk bereikbaar en vlot aanspreekbaar voor leraars en leerlingen.
Momenteel is er een gebrek aan beleidsmatige aansturing, opvolging en bijsturing van de onderwijskundige processen. De schoolleiding legt de verantwoordelijkheid voor de leerplanrealisatie volledig bij de vakgroepen en de leraren, maar oefent weinig controle uit en stuurt niet bij. Doordat zij de vakgroepen en de professionele ontwikkeling van de teamleden onvoldoende aanstuurt, zijn er op vlak van de leerplanrealisatie, leerbegeleiding en evaluatiepraktijk verschillende snelheden ontstaan.

Visieontwikkeling De beleidsvisie kadert in het pedagogisch project van de school en het schoolbestuur. Ze willen de leerlingen optimale ontwikkelingskansen aanbieden en hen begeleiden in hun groei naar volwassenheid. Om haar pedagogisch project waar te maken, beschikt de school over een beleidsplan 2012-2016 met doelstellingen op beleids- en lerarenniveau. Het beschikbare beleidsplan vormt het kader om toekomstgericht te werken rond de schooleigen prioritaire thema's. De haalbaarheid van de doelstellingen, de gefaseerde aanpak bij het doorvoeren van veranderingen en het belang van opvolging en bijsturing moet hierbij echter bewaakt worden.

Besluitvorming De school neemt een aantal initiatieven om tot afspraken te komen. Er is overleg op vlak van de beslissingen die de school moet nemen via personeelsvergaderingen, pedagogische studiedagen, de vele informele contacten en de opendeurpolitiek van de directie. De informele aanpak heeft als gevolg dat belangrijke werkpunten (bijvoorbeeld op vlak van evaluatie, leerplanrealisatie) beperkt aan bod komen waardoor er geen afspraken ontstaan.
Recent is men de weg ingeslagen van een meer gestroomlijnde digitale vormgeving van de interne communicatie die de aansturing van de werking, de opvolging en de archivering vergemakkelijkt.
De school beschikt over de decretaal opgelegde participatieorganen en een leerlingenraad maar de gevoerde communicatie draagt onvoldoende bij tot de versterking van de gelijkgerichtheid. De inbreng van de pedagogische raad (kernteam) wordt gestimuleerd en gewaardeerd, maar heeft nog te weinig impact op het onderwijskundig proces. Hiervoor durft men de eigen onderwijspraktijk nog onvoldoende in vraag te stellen. De inbreng en betrokkenheid van de ouders via de oudervereniging is positief.

Kwaliteitszorg De school werkt nog niet doelgericht aan zelfevaluatie. Ze beschikt niet over een systeem om haar eigen kwaliteit op systematische wijze op te volgen en te verbeteren. De kwaliteitsbewaking varieert van situationele zelfreflecties op het niveau van de werkgroepen tot het verzamelen van een beperkt aantal gegevens met betrekking tot de leerprestaties van de leerlingen en de outcomes van de afgestudeerden (tewerkstelling en vervolgonderwijs). Deze vormen echter nog geen aanleiding tot analyse of bijsturing van processen gericht op kwaliteitsverbetering en worden niet vertaald in strategische besluitvorming. De vakgroepen worden nog niet actief aangezet tot reflectie over hun onderwijskundig handelen.

Talenbeleid Het talenbeleid van de school staat aan het begin van een ontwikkelingstraject. Er werd nog geen duidelijke visie noch doelstellingen voor een breed talenbeleid ontwikkeld. De zeldzame concrete acties gaan uit van de GOK-werking of van de individuele leraren. Het taalgericht zaakvakonderwijs heeft nog geen ingang gevonden. De school staat voor de uitdaging om met het hele lerarenteam, vanuit een grondige beginsituatieanalyse, een beleid te ontwikkelen dat aansluit bij de noden van de leerlingenpopulatie en rekening houdt met de opportuniteiten van de geografische ligging nabij de taalgrens.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De realisatie van de geïntegreerde proef in de derde graad tso Elektromechanica.
- De vakoverschrijdende eindtermen op niveau van de projecten.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De openheid van de school voor alle leerlingen.
- Het positief leer- en leefklimaat.
- Het engagement en de vakdeskundigheid van een aantal personeelsleden.

Wat betreft het algemeen beleid

- De toegankelijkheid van het beleid.
- De openheid voor externe evaluatie.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplangerichtheid.
- De vakoverschrijdende eindtermen op niveau van de vakken.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De evaluatie- en deliberatiepraktijk.
- De structurele aanpak van de leerbegeleiding en de remediëring.
- De uitbouw en implementatie van het talenbeleid.
- De registratie van en de rapportering over de leervorderingen.
- De professionalisering.
- De onderwijsdeskundigheid van een aantal personeelsleden.
- De vakgroepwerking.
- De verdere ICT-integratie in het onderwijsproces.

Wat betreft het algemeen beleid

- De beleidsmatige aansturing, coördinatie en opvolging van de onderwijskundige processen.
- De aansturing en de opvolging van de vakgroepwerking.
- De kwaliteitszorg.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor Frans in het bso van de tweede graad.
- De leerplanrealisatie voor het specifiek gedeelte in het bso van de tweede graad Basismechanica.
- De leerplanrealisatie voor wiskunde in het tso van de tweede en derde graad Elektromechanica.
- De leerplanrealisatie voor het specifiek gedeelte in het bso van de derde graad Houtbewerking.
- De leerplanrealisaties voor het specifiek gedeelte in het bso van het derde leerjaar van de derde graad Industriële houtbewerking.
- Bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor **de overige erkenningsvoorwaarden**.

BEPERKT GUNSTIG

- voor **de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'**

omwille van het onvoldoende realiseren van de onderwijsdoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 2 BSO Publiciteit en etalage	Frans	
Graad 2 BSO Hout	Frans	
Graad 2 BSO Basismechanica	Frans	specifiek gedeelte
Graad 2 TSO Elektromechanica	wiskunde	
Graad 3 BSO Houtbewerking		specifiek gedeelte
Graad 3 BSO Industriële houtbewerking		specifiek gedeelte
Graad 3 TSO Elektromechanica	wiskunde	

- voor **de erkenningsvoorwaarde 'hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid'**.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **20-09-2016** opnieuw een controle uit.

8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Elly De Keyser de inspecteur-verslaggever	**Marijke BELSACK** de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	